

Á fundi í bæjarsjórn Hafnarfjarðar var þann 27.10.2021 samþykkt að breyta aðalskipulagi Hafnarfjarðar 2013-2025.
Breytingin felst í því að afmörkun þynningarsvæðis álversins í Straumsvík er felld niður og breytingar eru gerðar á landnotkunarflokkum vegna áhrifa sem þynningarsvæðið hefur haft á þá.

Núverandi staða:

Í aðalskipulagi Hafnarfjarðar 2013-2025 eru sýnd svæði takmarkaðrar ábyrgðar og þynningarsvæði í kringum álvernið í Straumsvík. Í samningi milli Ríkisstjórnar Íslands og Swiss Aluminium Ltd. frá því 1966 er skilgreint svæði „takmarkaðrar ábyrgðar“. Þar kemur fram að ÍSAL ber ekki ábyrgð á tjóni af völdum mengunar innan þess svæðis. Ekki voru sett nein skilyrði um takmörkun landnotkunar innan þess svæðis.

Í Aðalskipulagi Hafnarfjarðar 1995-2015 var skilgreint það sem nefnt var „bráðabirgðamörk þynningarsvæðis áætlaðrar loftmengunar“ sem Höllustuvernd ríkisins (nú Umhverfisstofnun) setti. Á þessu þynningarsvæði var ekki gert ráð fyrir búsetu, landbúnaði né matvælaframleiðslu.

Forsendur:

Í byrjun árs 2019 óskaði Hafnarfjarðarbær eftir því að ReSource International ehf. umhverfissráðgjöf myndi gera mat á dreifingu loftmengunar fyrir starfsemi álvers Rio Tinto í Hafnarfirði, sem byggð er á nýjstu gögnum, fyrir hugsanlega endurskoðun á stærð þynningarsvæðis í kringum álvernið. Áherstur skýrslunnar voru að áætla hver styrkur og dreifing mengunarefna hefur verið síðustu árin innan þessara tveggja svæða, en ekki utan þeirra. Langt er síðan umhverfismörk svæðanna voru ákvrðuð (1966 og 1997) og hefur mengunarnámsáhrif álversins verið bættur umtalsvert síðan og hafa loftgæðastöðvar í nágrenni álversins sýnt fram á lágan styrk mengunarefna.

Í nýju starfsleyfi Rio Tinto sem gefið var út 2. nóvember 2021 voru m.a. ákvæði um þynningarsvæði felld út.

Í starfsleyfinu er lögð áhersla á að til varnar mengunar ytra umhverfis er rekstraraðila gert skylt að nota bestu aðgengilega tækni (BAT) við mengunarnám. Einnig er skylt að starfræka umhverfisstjórnunarkerfi og efla þar umhverfismörkun m.a. með nýrri loftgæðamælistöð sem staðsett yrði vestan við álvernið.

Á fundi skipulags- og byggingarráðs þann 3. nóvember 2020 og bæjarsjórnar þann 11. nóvember 2020 var samþykkt á grundvelli skýrslu ReSource International ehf. að minnka bæði þynningar- og öryggissvæði. Einnig að gerð verði ný tillaga að umhverfismörkunum í kringum álvernið sem byggð er á niðurstöðum mengunartreiknina og byggist á hvar áætlað er að viðmiðunarmörkun 0,3 mu/m³ fyrir loftkennt flúorlöggi. Einnig tekur skipulags- og byggingarráð undir það sem lagt er til í lok skýrslunnar að mælingum skuli fjölga nær byggð í Vallarhverfi, Skaróshlíð og Hamranesi.

Lýsing:

Breytingin felur í sér að svæði sem sýnir þynningarsvæði er tekið burt, landnotkunarflokkurinn I3 verður hluti af AT3 og syðsti hluti landnotkunarflokksins I4 verður AT4. Gert skal ráð fyrir aukinni vöktun á losun álversins með fjölgun á mælingum nær byggð í Vallarhverfi, Skaróshlíð og Hamranesi. Um leið og þynningarsvæðið er felld niður er fallið frá öryggissvæði í kringum álvernið í Straumsvík. Í umsögn Umhverfisstofnunnar dags. 25. nóvember 2021, þar sem fjallað er um lýsingu aðalskipulagsbreytingarinnar, er bent á að ekki sé til staða öryggissvæði í kringum álvernið í Straumsvík og telur stofnunin að ekki sé ástæða til að skipuleggja varnar- og öryggissvæði á því svæði. Við næstu heildarendurskoðun Aðalskipulags Hafnarfjarðar skal taka mið af skýrslu ReSource í umfjöllun um svæði álversins í Straumsvík.

Breytingar á landnýtingarflokkum:

Í toflu 6 „Yfirlit yfir athafnasvæði“ breytist stærðin á reit AT3, Hellnahraun 3, úr 18ha í 58ha. Einnig kemur ný röð í tofluna þar sem bættist við reitur AT4, Kapelluhraun, 40ha að stærð.

Merkning	Heiti	Stærð ha	Lýsing
AT3	Hellnahraun 3	58	Öbyggð flatlend hellnahraun
AT4	Kapelluhraun	40	AA mestu öbyggð hellnahraun

Tafla 6. Yfirlit yfir athafnasvæði (bls 48)

Í toflu 7 „Yfirlit yfir iðnaðarsvæði“ breytist stærðin á reit I3, Hellnahraun, úr 135ha í 95ha. Reitur I4, Kapelluhraun, breytist úr 103ha í 63ha.

Merkning	Heiti	Stærð ha	Lýsing
I3	Hellnahraun	95	Blönduð iðnaðarstarfsemi. I3 öbyggð, Flatlend Hellnahraun
I4	Kapelluhraun	63	Þyngr iðnaðarstarfsemi. K1 lítið byggt, K2 öbyggð

Tafla 7. Yfirlit yfir iðnaðarsvæði (bls 50)

Við breytingu á landnýtingarflokkunum I3 og I4 sem breytast að hluta til í flokkana AT3 og AT4 verður 80ha af landi sem áttlað var undir iðnað að athafnasvæði. Stór hluti af þessu svæði er öskipulagður. Deiliskipulag Hellnahrauns 3. áfanga nær yfir AT3 og að hluta til yfir I3. Lööðimar á skipulagsvæðinu eru skilgreindar sem starfsemi í flokki B1 og B2. Þær löðir sem falla undir flokk B1 eru ætlaðar fyrir verslanir, skrifstofur, hreinleg verkæði s.s. matvælaframleiðslu, vörugæmslur og aðra þjónustustarfsemi. Á löðum sem flokkast undir B2 svæði má gera ráð fyrir léttum iðnaði og atvinnustarfsemi sem ekki hefur gengandi áhrif á umhverfis stílt.

Á svæðinu AT3 er búið að úthluta öllum löðum í samræmi við landnýtingarflokkinn en engu hafði verið úthlutað af I3 svæði deiliskipulagsins fyrir breytingu þess 2020. Í júlí 2020 varð gerð breyting á deiliskipulagi 3. áfanga Hellnahrauns. Svæðið sem nær yfir AT3 var endurskoðað og aðeins var farið inn á svæði I3, þar voru endurskoðaðar fjórtán löðir og skipulaginu á þeim breytt. Af þessum fjórtán löðum hefur sex löðum verið úthlutað með forsendum og skilmálum sem gilda fyrir athafnasvæði. Þessar löðir eru festar fyrir gæmsluhúsnæði svo breyting á landnýtingarflokki löðanna á ekki að hafa áhrif á bá starfsemi. Í vinnslu er endurskoðun á deiliskipulagi Hellnahrauns 3. áfanga sem nær yfir það svæði sem ekki var breytt 2020. Ekki er talið að mengun þungmálma í jarðvegi eigi að hafa áhrif á breytingu landnýtingarflokka. Unnin var skýrsla af Náttúrufræðistofnun 2013 sem sýndi að sú mengun sem mældist á athafna- og iðnaðarsvæðinu væri að miklu leyti tilkominn af þeirri starfsemi sem þar er.

Innan þynningarsvæðis er um 150ha svæði vestan Straumsvíkur þar sem aðalskipulagi hefur verið frestað. Við niðurfellingu þynningarsvæðis opnast möguleiki á fjölbreyttari skipulagi á því svæði enda kvæðir þynningarsvæðis ekki lengur til staða og nýting á því sem fyrir er t.d. húskasti á svæðinu verður ekki lengur þeim takmörkun háð.

Þynningarsvæði og minjar:

Þynningarsvæðið er hraunsvæði sem töluvert er búið að raska. Á því má finna þekktar minjar. Áform um að falla frá þynningarsvæði hefur ekki áhrif á minjar á svæðinu, enda um að ræða mörk svæðis loftmengunar. Komi áður óþekktar minjar í ljós við framkvæmdir á svæðinu, verður Minjastofnun umsvifalaust gert viðvart.

SAMÞYKKTIR

Aðalskipulagsbreyting þessi var auglýst samkvæmt 1. mgr. 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010

Tillagan var auglýst frá _____ 2022 til _____ 2022 og var samþykkt í bæjarsjórn Hafnarfjarðar

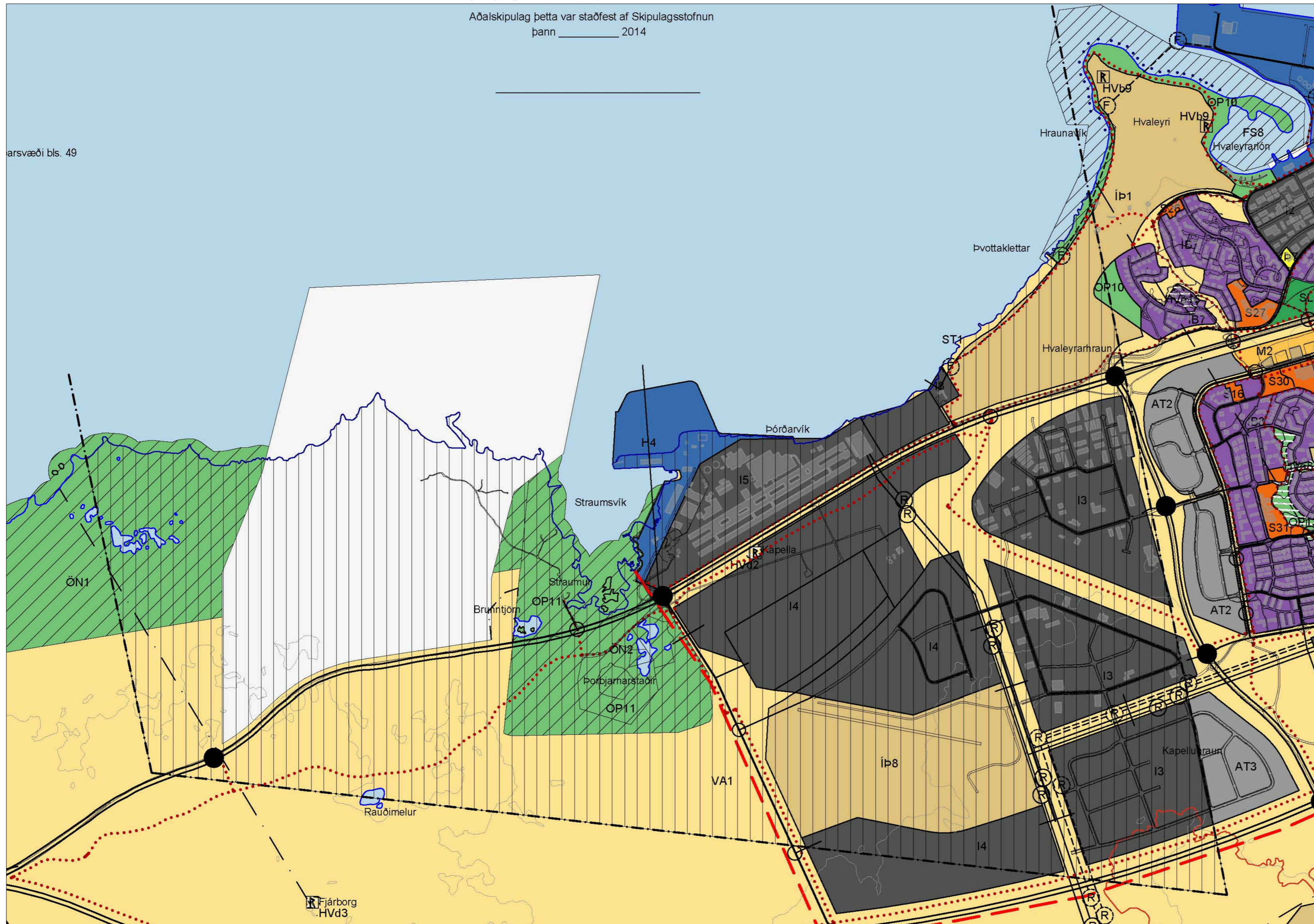
þann: _____ 2022

Bæjarsjórnin í Hafnarfirði

Aðalskipulagsbreyting þessi var staðfest af skipulagsstofnun skv. 32. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.

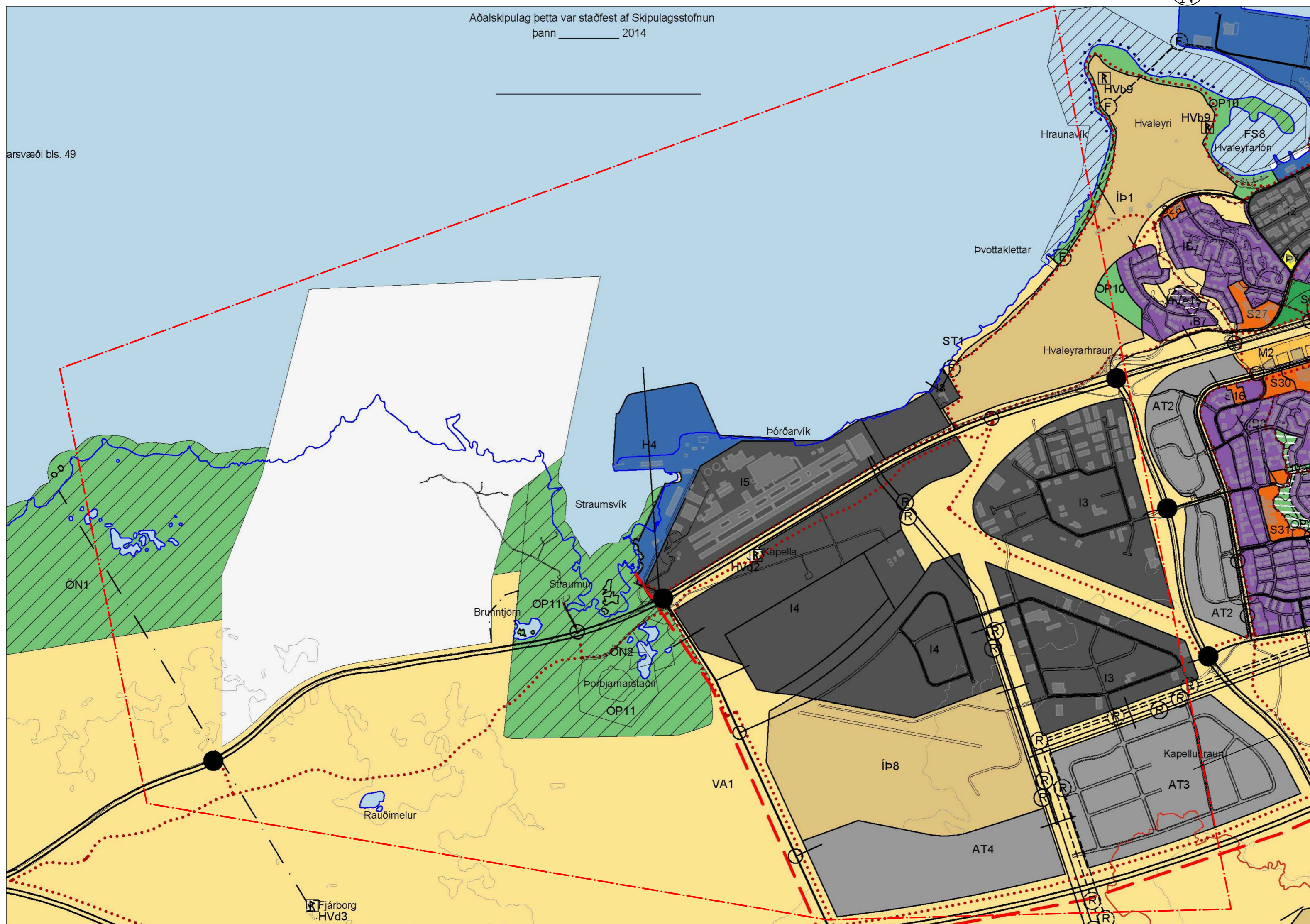
þann: _____ 2022.

Auglýsing um gildistöku breytingarinnar var birt í B-deild stjórntíðinda þann: _____ 2022

FYRIR Aðalskipulag Hafnarfjarðar 2013-2025 - Staðfest af skipulagsstofnun 10.07. 2014, með áorðnum breytingum

1:15.000

EFTIR Breytt landnotkun - - - - - Mörk breytinga

1:15.000

BREYTING Á AÐALSKIPULAGI HAFNARFJARÐAR 2013-2025

SVÆÐI: STRAUMSVÍK OG KAPELLUHRAUN - þynningarsvæði álversins felld út og breytingar á landnotkun.

UMHVERFIS- OG SKIPULAGSSVIÐ
HAFNARFJARÐAR
25.11.2021/Lagfært 19.1.2022 og 7.3.2022
skv. aths. Skipulagsstofnunnar dags. 3.12.2021 og 3.3.2022
ANNA MARGRÉT TÓMASDÓTTIR